

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติองค์การมหาชน (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดให้คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการรับผิดชอบในการเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อวางนโยบาย มาตรการ และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดตั้ง คุณลักษณะของกรรมการและผู้อำนวยการ การบริหารงาน การพัฒนา รวมทั้งการยุบเลิกองค์การมหาชน (เพิ่มมาตรา ๕ วรรคสาม และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๘ วรรคสอง)

(๒) กำหนดคุณสมบัติและองค์ประกอบของคณะกรรมการองค์การมหาชน (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๙ และเพิ่มมาตรา ๑๙/๑)

(๓) กำหนดแนวทางการปฏิบัติงานและระบบการประเมินผลขององค์การมหาชน (เพิ่มมาตรา ๒๔/๑ และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๒ และมาตรา ๔๓)

(๔) กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม การสรรหาและแต่งตั้ง และการพ้นจากตำแหน่งของผู้อำนวยการขององค์การมหาชน (เพิ่มมาตรา ๒๗/๑ และแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๘ และมาตรา ๓๐)

(๕) กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของลูกจ้างขององค์การมหาชน (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๕)

เหตุผล

โดยที่ปัจจุบันการจัดตั้งองค์การมหาชนยังไม่สอดคล้องกับแผนงานหรือนโยบายของรัฐบาลในการจัดทำกิจการอันเป็นภารกิจของรัฐ ฉะนั้น เพื่อเป็นการรองรับในกรณีที่เหมาะสมจัดตั้งหน่วยงานเพื่อปฏิบัติภารกิจของรัฐ โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะด้านและจำเป็นต้องมีโครงสร้างการบริหารที่แตกต่างไปจากส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ เพื่อให้การใช้ประโยชน์ทรัพยากรและบุคลากรเกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการปฏิบัติภารกิจตามวัตถุประสงค์นั้นสมควรกำหนดให้คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการรับผิดชอบในการเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อวางนโยบาย มาตรการ และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดตั้ง คุณลักษณะของกรรมการและผู้อำนวยการ การบริหารงาน การพัฒนา รวมทั้งการยุบเลิกองค์การมหาชน ประกอบกับสมควรกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการดำรงตำแหน่งกรรมการองค์การมหาชนใหม่ โดยปรับปรุงคุณสมบัติและองค์ประกอบของคณะกรรมการองค์การมหาชนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ตลอดจน

กำหนดให้ต้องมีการดำเนินการสรรหาผู้อำนวยการภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ และกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามที่จำเป็นของผู้บริหารและลูกจ้างขององค์การมหาชน เพื่อให้มีความสอดคล้องกันทุกองค์การมหาชน รวมถึงการกำหนดแนวทางปฏิบัติงานขององค์การมหาชนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และปรับปรุงระบบการประเมินผลการดำเนินงานขององค์การมหาชน เพื่อให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
องค์การมหาชน (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

.....
.....
.....

.....
.....
โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยองค์การมหาชน

.....
.....
มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติองค์การมหาชน (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสามของมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติ
องค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒

“เพื่อให้การจัดตั้งองค์การมหาชนบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้
ในวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการรับผิดชอบในการเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี
เพื่อวางนโยบาย มาตรการ และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดตั้ง คุณสมบัติของกรรมการ
และผู้อำนวยการ การบริหารงาน การพัฒนา รวมทั้งการยุบเลิกองค์การมหาชน”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติ
องค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ปัญหาที่เกี่ยวกับการดำเนินกิจการขององค์การมหาชนกับส่วนราชการ
หรือหน่วยงานอื่นของรัฐตามวรรคหนึ่ง ให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด พร้อมทั้งกำหนด
ระเบียบแบบแผนการปฏิบัติราชการเพื่อการประสานงานระหว่างองค์การมหาชน ส่วนราชการ

และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง โดยคณะรัฐมนตรีอาจมอบหมายให้คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการเสนอความเห็นและร่างระเบียบแบบแผนการปฏิบัติราชการต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อประกอบการพิจารณาก็ได้’

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“คณะกรรมการมีจำนวนตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง แต่ต้องไม่เกินสิบเอ็ดคน โดยอาจประกอบด้วยผู้แทนของส่วนราชการซึ่งเป็นกรรมการโดยตำแหน่งก็ได้ แต่จะต้องมีกรรมการซึ่งไม่เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เว้นแต่ผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของคณะกรรมการ”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกวรรคสี่ของมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๙/๑ แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๑๙/๑ ผู้ใดจะดำรงตำแหน่งกรรมการในองค์การมหาชนเกินกว่าสามแห่งมิได้ ทั้งนี้ ให้นับรวมการเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และการได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติราชการแทนในตำแหน่งกรรมการด้วย

การนับจำนวนการดำรงตำแหน่งกรรมการตามวรรคหนึ่ง ไม่รวมการเป็นกรรมการโดยตำแหน่งที่ได้มีการมอบหมายให้ผู้อื่นปฏิบัติราชการแทน”

มาตรา ๘ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๔/๑ แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๒๔/๑ การควบคุมดูแลการดำเนินงานขององค์การมหาชน ให้คณะกรรมการพิจารณากำหนดแนวทางการปฏิบัติงานขององค์การมหาชนให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ซึ่งต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจ ความมีประสิทธิภาพ ความคุ้มค่าในเชิงภารกิจ การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน การกระจายอำนาจการตัดสินใจ การอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของประชาชน การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร”

มาตรา ๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๗/๑ แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๒๗/๑ การแต่งตั้งผู้อำนวยการต้องดำเนินการแต่งตั้งให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่มิเหตุต้องแต่งตั้งผู้อำนวยการ และหากมีเหตุผลจำเป็นให้ขยายได้ไม่เกินสามสิบวัน”

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๘ ผู้อำนวยการนอกจากต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งแล้ว ยังต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้ด้วย

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) มีอายุไม่เกินหกสิบเอ็ดปีบริบูรณ์ในวันที่คณะกรรมการมีมติแต่งตั้ง
- (๓) สามารถทำงานให้แก่องค์การมหาชนได้เต็มเวลา
- (๔) ไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือไม่เคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๕) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๖) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งรับผิดชอบการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง

(๗) ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ เพราะทุจริตต่อหน้าที่ หรือถือว่ากระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ

(๘) ไม่เป็นผู้บริหารหรือผู้ปฏิบัติงานขององค์การมหาชนอื่น

(๙) ไม่เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”

มาตรา ๑๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๗) ในวรรคหนึ่งของมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒

“(๗) มีอายุครบหกสิบห้าปีบริบูรณ์”

มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๕ เจ้าหน้าที่และลูกจ้างขององค์การมหาชนนอกจากต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งแล้ว ยังต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้ด้วย

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ และไม่เกินหกสิบปีบริบูรณ์
- (๓) สามารถทำงานให้แก่องค์การมหาชนได้เต็มเวลา
- (๔) ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๘ (๔) (๕) (๖) (๗) (๘)

และ (๙)”

มาตรา ๑๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๒ และมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๒ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์การมหาชน และเพื่อให้องค์การมหาชนมีความเป็นอิสระในการดำเนินกิจการตามความเหมาะสมภายใต้การกำกับดูแลโดยมีเป้าหมายที่แน่ชัด ให้องค์การมหาชนอยู่ภายใต้ระบบการประเมินผลขององค์การมหาชนตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๔๓ ให้รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การมหาชน มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการดำเนินกิจการขององค์การมหาชนให้เป็นไปตามกฎหมาย และให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งองค์การมหาชน นโยบายของรัฐบาล มติของคณะรัฐมนตรี และยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติราชการของกระทรวงที่เกี่ยวข้องกับองค์การมหาชนนั้น เพื่อการนี้ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้องค์การมหาชนชี้แจงแสดงความคิดเห็น ทำรายงาน หรือยับยั้งการกระทำขององค์การมหาชนที่ขัดต่อวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งองค์การมหาชน นโยบายของรัฐบาล มติของคณะรัฐมนตรี และยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติราชการของกระทรวงที่เกี่ยวข้องกับองค์การมหาชนนั้น ตลอดจนสั่งสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินการได้”

มาตรา ๑๔ ให้คณะกรรมการขององค์การมหาชนตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การมหาชนที่มีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นคณะกรรมการขององค์การมหาชนตามพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การมหาชนให้เป็นไปตามมาตรา ๑๙ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๕ ในกรณีที่ผู้ใดดำรงตำแหน่งกรรมการขององค์การมหาชนอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เกินกว่าจำนวนที่กำหนดในมาตรา ๑๙/๑ แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้ผู้นั้นลาออกจากตำแหน่งกรรมการขององค์การมหาชนหนึ่งองค์การมหาชนใด หรือมอบหมายให้ผู้อื่นปฏิบัติราชการแทนแล้วแต่กรณี ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ถ้ามิได้ลาออก ให้ถือว่าผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งกรรมการขององค์การมหาชนที่ได้รับแต่งตั้งครั้งล่าสุดตามลำดับ ในวันถัดจากวันที่ครบกำหนดระยะเวลาดังกล่าว ถ้ามิได้มอบหมายให้ผู้อื่นปฏิบัติราชการแทน ให้สำนักงาน ก.พ.ร. รายงานคณะรัฐมนตรี เพื่อมีมติให้มีการดำเนินการตามบทบัญญัติดังกล่าวต่อไป

มาตรา ๑๖ บทบัญญัติมาตรา ๒๘ และมาตรา ๓๐ (๗) แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ไม่ใช้บังคับกับผู้อำนวยการซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ โดยให้บุคคลนั้นดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการต่อไปจนกว่าจะพ้นจากตำแหน่ง หรือข้อตกลงระหว่างคณะกรรมการกับผู้อำนวยการเกี่ยวกับ

ระยะเวลาการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้อำนวยการที่ทำขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ จะสิ้นสุดลง แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๗ บทบัญญัติมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ไม่ใช้บังคับกับเจ้าหน้าที่และลูกจ้างของ องค์การมหาชนที่ปฏิบัติงานอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เว้นแต่คุณสมบัติหรือลักษณะ ต้องห้ามนั้นเกิดขึ้นภายหลังวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๘ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี